

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC LẤY TRẺ LÀM TRUNG TÂM Ở TRƯỜNG MẦM NON THÔNG QUA DẠY HỌC THEO DỰ ÁN

Nguyễn Tuấn Vinh - Tạ Thị Kim Nhung - Lê Thị Nhung
Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế

Ngày nhận bài: 22/01/2018; ngày sửa chữa: 31/01/2018; ngày duyệt đăng: 13/03/2018.

Abstract: Renovating the forms of organizing the educational activities to promote the positive and creativity of children is one of the key tasks of preschool institutions. In this article, author introduces project-based learning model which is consistent with the viewpoints of child-centered education and also suggest some recommendations to apply this model of teaching at preschool institutions with aim to fulfil the educational tasks effectively.

Keywords: Learner-centered learning, Project-based learning, educational activities, preschools, preschool education.

1. Mở đầu

Dạy học (DH) lấy người học làm trung tâm là một quan điểm đã ra đời trên thế giới từ lâu. Ở Việt Nam, quan điểm này cũng được áp dụng ở các cấp bậc học từ phương diện lí luận đến thực tiễn và các văn bản pháp quy Nhà nước trong hàng chục năm qua [1]. Trong giáo dục mầm non, quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm đã được hiện thực hoá trong các chương trình giáo dục mầm non qua các giai đoạn. Đặc biệt, từ chương trình Giáo dục mầm non 2009 và được sửa đổi vào năm 2017, lấy trẻ làm trung tâm là tư tưởng chỉ đạo xuyên suốt. Theo chương trình này, nội dung và các hoạt động giáo dục được triển khai theo hướng tích hợp theo chủ đề, nhằm giúp trẻ phát triển toàn diện, liên tục, đáp ứng được sự đa dạng của vùng miền và đối tượng trẻ [2]. Đề nhấn mạnh hơn vai trò của giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, Bộ GD-ĐT ban hành Kế hoạch số 56/KH-BGDĐT (25/01/2017) về việc triển khai chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm” giai đoạn 2016-2020. Kế hoạch đã xác định một trong những mục tiêu quan trọng là *bảo đảm tất cả trẻ đều được tạo cơ hội học tập qua chơi và bằng nhiều cách khác nhau phù hợp với nhu cầu, hứng thú và khả năng của bản thân trẻ* [3; tr 1]. Với mục tiêu này, nội dung của kế hoạch ghi rõ các cơ sở giáo dục mầm non phải “*Đổi mới hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ và đánh giá sự phát triển của trẻ theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm*” [3; tr 2]. Như vậy, việc nghiên cứu, áp dụng những hình thức tổ chức hoạt động giáo dục để phát huy vai trò trung tâm của trẻ là một việc làm cấp thiết hiện nay của các cơ sở giáo dục mầm non.

Dạy học theo dự án (DHTDA) là hình thức tổ chức hoạt động DH được nghiên cứu và áp dụng từ lâu trên thế giới từ bậc mầm non đến đại học ở những mức độ khác nhau. Bản chất của hình thức này là lấy người học làm trung tâm, người học làm chủ toàn bộ quá trình giáo

dục và DH, từ việc đề ra mục tiêu, nội dung, phương pháp, tiến hành hoạt động và trình bày, đánh giá kết quả. Ở Việt Nam, trong khoảng 10 năm trở lại đây, DHTDA đã được nghiên cứu và ứng dụng. Tuy nhiên, quá trình này chỉ thực hiện nhỏ lẻ, không chính quy, không hệ thống và chủ yếu chỉ ở bậc trung học và đại học. Gần như chưa có một định hướng nào cho việc áp dụng phương pháp này ở giáo dục mầm non. Việc nghiên cứu, tìm hiểu để tìm ra sự tương đồng và tính khả thi của DHTDA với quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm ở trường mầm non hiện nay, từ đó đề xuất hướng vận dụng tổ chức các dự án (DA) hoạt động cho trẻ là một việc làm cần thiết, vừa có ý nghĩa khoa học, vừa có ý nghĩa thực tiễn, góp phần vào quá trình đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vài nét về mô hình dạy học theo dự án trên thế giới và ở Việt Nam

DHTDA có nguồn gốc từ châu Âu từ thế kỉ XVI (ở Ý, Pháp). Đến thế kỉ XX, các nhà sư phạm Mĩ (Woodward; Richard; J.Dewey, W.Kilpatrick) xây dựng cơ sở lí luận cho phương pháp DH này [4]. Ngày nay, DHTDA được sử dụng phổ biến trên toàn thế giới, trong tất cả các ngành học, cấp học với các tên gọi khác nhau như *Project Method* hay *Project - based learning/teaching* với ý nghĩa là một phương pháp giảng dạy có sự tham gia của học sinh trong việc hợp tác, điều tra, giải quyết những bài tập tình huống gắn với thực tế của cuộc sống. Các DA được tổ chức xung quanh các câu hỏi khám phá, học sinh tham gia vào một loạt các nhiệm vụ để giải quyết câu hỏi này. So sánh kết quả học tập của người học thông qua DHTDA với chương trình giảng dạy truyền thống, nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, DHTDA giúp tăng cường việc ghi nhớ lâu dài nội dung

bài học, giúp người học đạt thành tích tốt hơn so với những người học truyền thống trong các kì thi kiểm tra, đánh giá, cải thiện kĩ năng hợp tác, giải quyết vấn đề, nâng cao thái độ đối với việc học (Strobel & van Barneveld, 2009; Walker & Leary, 2009).

Việc sử dụng mô hình DHTDA đối với trẻ mầm non có thể được xem như là sự gặp gỡ với bản chất của trẻ nhỏ - những đối tượng thích đặt câu hỏi và yêu thích sự khám phá. Cụ thể hơn, Aral (2010) đã có những cái nhìn sâu hơn trong việc phân tích tác động của DHTDA đến trẻ 6 tuổi trong quá trình nhận thức. Ông cho rằng, mô hình DH này giúp hỗ trợ trẻ phát triển nhận thức những yếu tố như: màu sắc, chữ cái, số, kích cỡ, hình dáng, âm thanh, tỉ lệ, thứ tự, định hướng, thời gian và nhận thức về xã hội... Các nhà nghiên cứu Inan (2007), Bowne (2006), Masseti (2009), McClurg (2009) cũng đề cập đến DHTDA cho trẻ mầm non, những tác dụng tích cực của mô hình này đến chất lượng học của trẻ cũng như có ảnh hưởng sâu sắc đến sự phát triển của trẻ mầm non, đặc biệt là khi DH các môn *Toán, Khoa học, Ngôn ngữ, Văn học*.

Ở Việt Nam, DHTDA được quan tâm nghiên cứu trong khoảng 10 năm trở lại đây. Những nghiên cứu ban đầu hướng đến giới thiệu về mô hình DH này dưới góc độ lí luận. Dữ liệu được chuyển dịch từ các tài liệu nước ngoài đã được các tác giả biên soạn thành các giáo trình, bài giảng cho các khoá tập huấn, cũng như viết thành các bài báo công bố trên các tạp chí khoa học và các hội thảo khoa học trong nước. Sau đó, các nghiên cứu hướng vào việc ứng dụng DHTDA vào nhà trường phổ thông và đại học (phổ biến từ lớp 9 trở lên) với các môn học ưu tiên thiên về tự nhiên và kĩ thuật như *Địa lí tự nhiên, Vật lí, Điện - Điện tử*... Tuy nhiên, hình thức DH này vẫn chưa được phổ biến rộng rãi, phạm vi áp dụng hẹp, với một số nội dung DH nhất định, chủ yếu là do giáo viên (GV) tự tổ chức, chưa phải là yêu cầu bắt buộc trong chương trình DH ở các nhà trường. Đối với bậc học mầm non, hình thức DHTDA gần như chưa được nghiên cứu một cách có hệ thống và chưa được áp dụng trong thực tiễn trong khi hình thức này rất phù hợp để phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của trẻ trong việc khám phá thế giới.

2.2. Sự phù hợp giữa dạy học theo dự án với quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm ở trường mầm non hiện nay

Kế hoạch số 56/KH-BGDĐT đã xác định 5 nhóm tiêu chí xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm bao gồm: 1) *Môi trường giáo dục* với 6 tiêu chí tương ứng; 2) *Xây dựng kế hoạch giáo dục* với 5 tiêu chí tương ứng; 3) *Tổ chức hoạt động giáo dục* với 5 tiêu chí tương ứng; 4) *Đánh giá sự phát triển của trẻ* với 3 tiêu chí tương ứng; 5) *Sự phối hợp giữa nhà trường, cha mẹ và cộng đồng trong giáo dục lấy trẻ làm trung tâm* với 4 tiêu chí tương ứng [3]. Tổng cộng 23 tiêu chí

này là cơ sở để các trường mầm non xây dựng một quá trình giáo dục tổng thể vì trẻ, do trẻ và dựa vào trẻ.

Quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm cũng được thể hiện trong yêu cầu về phương pháp giáo dục mầm non quy định tại Chương trình giáo dục mầm non hiện hành là *“Đối với giáo dục nhà trẻ, phương pháp giáo dục phải chú trọng giao tiếp thường xuyên, thể hiện sự yêu thương và tạo sự gắn bó của người lớn với trẻ; chú ý đặc điểm cá nhân trẻ để lựa chọn phương pháp giáo dục phù hợp, tạo cho trẻ có cảm giác an toàn về thể chất và tinh thần; tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ được tích cực hoạt động giao lưu cảm xúc, hoạt động với đồ vật và vui chơi, kích thích sự phát triển các giác quan và các chức năng tâm - sinh lí; tạo môi trường giáo dục gắn gũi với khung cảnh gia đình, giúp trẻ thích nghi với nhà trẻ. Đối với giáo dục mẫu giáo, phương pháp giáo dục phải tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, tìm tòi, khám phá môi trường xung quanh dưới nhiều hình thức đa dạng, đáp ứng nhu cầu, hứng thú của trẻ theo phương châm “chơi mà học, học bằng chơi”. Chú trọng đổi mới tổ chức môi trường giáo dục nhằm kích thích và tạo cơ hội cho trẻ tích cực khám phá, thử nghiệm và sáng tạo ở các khu vực hoạt động một cách vui vẻ. Kết hợp hài hòa giữa giáo dục trẻ trong nhóm bạn với giáo dục cá nhân, chú ý đặc điểm riêng của từng trẻ để có phương pháp giáo dục phù hợp. Tổ chức hợp lí các hình thức hoạt động cá nhân, theo nhóm nhỏ và cả lớp, phù hợp với độ tuổi của nhóm/lớp, với khả năng của từng trẻ, với nhu cầu và hứng thú của trẻ và với điều kiện thực tế”* (Điểm II, khoản B, phần một, Chương trình Giáo dục mầm non, 2017) [2].

Những ưu điểm sau đây của DHTDA đối với trẻ mầm non cho thấy sự phù hợp của hình thức DH này với các tiêu chí xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm và yêu cầu về phương pháp giáo dục mầm non ở trên.

DHTDA giúp trẻ hình thành và phát triển những năng lực cần thiết đáp ứng nhu cầu thời đại ngày nay

Những năng lực cần thiết trong thời đại ngày nay đã được UNESCO (1998) xác định ở 4 trụ cột của việc học đó là *học để biết, học để làm, học để chung sống* và *học để tự khẳng định*. DHTDA có thể giúp trẻ hình thành các năng lực biết, làm, chung sống và tự khẳng định khi lấy trẻ làm trung tâm, tạo cơ hội để trẻ tích cực, chủ động và sáng tạo trong học tập. DHTDA tạo nên sự chuyển biến quan trọng từ DH “giáo điều” sang DH “tích cực hoá hoạt động học tập”.

DHTDA giúp trẻ phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo

Khi nghiên cứu về DHTDA ở trẻ nhỏ, Helm và Katz đã chỉ ra mức độ chủ động và ra quyết định của trẻ trong

những cách tiếp cận khác nhau. Theo đó, nếu GV là người dẫn dắt và định hướng cho những DA để trẻ tìm hiểu, khám phá thì mức độ chủ động và ra quyết định của trẻ sẽ càng cao. Theo Katz, DHTDA là một sân chơi cho những cuộc tìm hiểu, khám phá sâu của trẻ. Lúc này, trẻ hoàn toàn có thể chủ động cả việc đưa ra vấn đề và cách giải quyết vấn đề. GV giữ vai trò khuyến khích, động viên và “châm ngòi” cho mọi tình huống có vấn đề đến với trẻ. Nhu cầu bức thiết giải quyết mâu thuẫn giữa “cái đã biết” và “cái chưa biết” sẽ tạo ra sự căng thẳng về trí tuệ, tác động đến tính tích cực, độc lập tư duy, đòi hỏi trẻ phải nhớ tri thức cũ, tập trung chú ý, khắc phục khó khăn... để giải quyết vấn đề. Những kiến thức và kỹ năng có được từ những hoạt động này là nền tảng cơ bản để trẻ tiếp tục học tập ở bậc học cao hơn [5], [6].

DHTDA khai thác nội dung học tập vừa cụ thể, vừa có tính liên môn

Các chủ đề học tập trong DHTDA mang tính chất cụ thể luôn gắn với thực tiễn và kinh nghiệm sống của trẻ. Mỗi chủ đề học tập là một “đơn vị kiến thức” tương đối hoàn chỉnh. Nó cho phép trẻ đi sâu tìm hiểu về một vấn đề mà trẻ quan tâm và trẻ sẽ lĩnh hội được những kiến thức tương đối toàn diện. Tuy nhiên, để giải quyết được một vấn đề cụ thể đòi hỏi trẻ phải huy động kiến thức của nhiều lĩnh vực khác nhau. Chính vì vậy học tập qua tham gia DA sẽ giúp trẻ vận dụng được những kiến thức đã biết, đã học của nhiều môn học khác nhau để tìm hiểu sâu về một vấn đề mà trẻ thích thú, quan tâm. Điều này sẽ giúp trẻ tiếp thu kiến thức mang tính chất hệ thống và có tính kế thừa.

DHTDA mở rộng không gian và thời gian cho hoạt động học tập

DHTDA tạo cơ hội cho trẻ có thể học tập ở không gian mở rộng hơn. Trẻ có thể thực hiện DA vừa ở trường vừa ở nhà hay ở vườn rau, cánh đồng, công viên... Trong quá trình thực hiện DA có sự kết hợp giữa nghiên cứu và vận dụng lí thuyết vào trong hoạt động thực tiễn, thực hành. Điều này làm cho hoạt động học tập sống động hơn, mang tính thực tiễn cao hơn. Thời lượng dành cho một DA tùy thuộc vào nội dung cụ thể. Với thời lượng kéo dài có thể từ 1 tuần đến 1 tháng, trẻ có nhiều thời gian hơn để tìm hiểu sâu các nội dung học tập chứ không chỉ giới hạn trong 1-2 tiết học trên lớp.

DHTDA tạo nên sự kết hợp chặt chẽ giữa nhà trường - gia đình - xã hội

DHTDA nhấn mạnh sự phối hợp, liên kết chặt chẽ giữa GV, bố mẹ trẻ và cộng đồng xã hội. Điều này tạo cơ

hội cho gia đình và xã hội tham gia vào công tác giáo dục trẻ trong một vài giai đoạn nào đó của DA. GV cần tạo ra cầu nối giữa nhà trường với phụ huynh, giữa trẻ với các chuyên gia và với các lực lượng xã hội khác để hỗ trợ trẻ thực hiện tốt các DA học tập. Ví dụ tổ chức các cuộc gặp gỡ với chuyên gia để tìm thông tin cho DA, huy động phụ huynh hỗ trợ trẻ chuẩn bị các chuyến tham quan, tạo điều kiện cho trẻ thể hiện các kiến thức và kỹ năng đã có...

2.3. Vận dụng mô hình dạy học theo dự án trong tổ chức hoạt động giáo dục ở trường mầm non

DHTDA được vận dụng như là một hình thức hỗ trợ cho giáo dục tích hợp theo chủ đề hiện nay, nhằm phát huy vai trò trung tâm của trẻ trong các hoạt động giáo dục. Các DA có thể được lồng ghép mọi lúc, mọi nơi trong chế độ sinh hoạt của trẻ như hoạt động góc, hoạt động ngoài trời, hoạt động chiều... GV cần lên kế hoạch cho việc thực hiện DA cùng với các kế hoạch chăm sóc, giáo dục trẻ theo năm học, theo tháng/chủ đề, theo tuần, ngày và theo từng hoạt động.

DA không nhất thiết phải có sự tham gia của toàn bộ trẻ trong lớp mà còn có thể tổ chức cho nhóm trẻ quan tâm nhiều hơn đến khía cạnh nào đó của chủ đề đang tìm hiểu, khám phá. Cũng có thể tiến hành nhiều DA song song, mỗi nhóm tiến hành một DA xoay quanh chủ đề đang thực hiện ở trường mầm non nhưng cùng trình bày sản phẩm ở giai đoạn đóng chủ đề. Khi đó, ngoài cách đóng chủ đề thông thường, trẻ trong lớp còn được giới thiệu, trao đổi với nhau về những gì đã làm được ở DA. Đây sẽ là cách khép lại chủ đề ấn tượng và mở ra cho trẻ nhiều ý tưởng về chủ đề tiếp theo.

Để DA diễn ra thuận lợi, quá trình tổ chức hoạt động không chỉ có sự tham gia của GV và trẻ mà vai trò của phụ huynh cùng các lực lượng giáo dục khác cũng không thể thiếu. Phụ huynh có thể tham gia từ khâu chọn đề tài đến tổ chức các hoạt động trải nghiệm, tổng kết DA.

Tổ chức DHTDA cho trẻ mầm non có 3 giai đoạn sau:

Giai đoạn 1: Bắt đầu DA

Chọn đề tài: GV xác định sở thích, hứng thú và mối quan tâm của trẻ bằng cách quan sát, trò chuyện với trẻ, trao đổi với phụ huynh làm cơ sở đề xuất đề tài. Sau đó, GV thử đề tài bằng các biện pháp như kể chuyện, xem tranh ảnh, tổ chức trò chơi, tạo hình, xem video, trò chuyện... để thăm dò hứng thú của trẻ. Dữ liệu thu thập được từ bước thử này giúp GV quyết định chọn đề tài.

Lập mạng kiến thức trẻ đã biết và muốn biết: GV tổ chức trò chuyện để tìm hiểu thêm về những gì trẻ đã biết

và những gì trẻ muốn biết về đề tài đã chọn. Câu trả lời của trẻ sẽ được tổng hợp và ghi lại trên giấy A0 treo ở lớp học.

Chuẩn bị tiến hành DA: GV chuẩn bị tài liệu, trang thiết bị và dự kiến các nguồn lực hỗ trợ; đề xuất kế hoạch phẩm phá; hệ thống lại nội dung trẻ cần tìm hiểu và cách thức thực hiện; liên hệ các nguồn lực hỗ trợ.

Giai đoạn 2: Triển khai DA

Tổ chức cho trẻ tìm hiểu/khám phá/trải nghiệm: GV tổ chức cho trẻ thăm các địa điểm vui chơi, nói chuyện với khách tham quan, xem video, xem sách, hình ảnh hoặc hiện vật, tìm kiếm thông tin trên mạng internet... Trẻ sẽ được khuyến khích khám phá theo sở thích để tìm câu trả lời cho những câu hỏi của mình. GV tạo cơ hội cho trẻ tìm kiếm thông tin, khám phá thực địa, gặp gỡ các chuyên gia, khách mời.

Tổ chức cho trẻ trình bày những điều trẻ đã khám phá được. GV tổ chức một cuộc trò chuyện chung cho cả nhóm để trả lời các câu hỏi trong danh sách, xem lại các sản phẩm mà trẻ đã tạo ra trong quá trình khám phá (tranh vẽ, các bản phác họa, sản phẩm nặn, phim, đoạn ghi âm...). GV ghi lại vào sổ tay tất cả những gì trẻ trình bày và cất giữ sản phẩm của trẻ. GV giúp trẻ đối chiếu những gì đã khám phá được với mạng kiến thức trẻ muốn biết.

Giai đoạn 3: Kết thúc DA

Tổ chức hoạt động tổng kết: GV và trẻ tổng kết những sản phẩm đã có được từ DA như tranh ảnh, video, tác phẩm tạo hình, sơ đồ, mô hình, công trình, sản phẩm ngôn ngữ như thơ, truyện, kịch bản văn học, bài hát,... mạng kiến thức trẻ đã biết được bổ sung khi DA kết thúc.

GV thảo luận với trẻ về hoạt động tổng kết DA, cho trẻ đề xuất cách thức tổ chức và người mà trẻ muốn chia sẻ. Sau đó, GV tổ chức hoạt động theo kế hoạch đã thảo luận như triển lãm, làm báo cáo, sách tranh, tổ chức các trò chơi, diễn kịch, ca nhạc, gửi sản phẩm về nhà, trưng bày trong lớp, làm các tập tin tuyên truyền, thiết lập chuỗi các hoạt động của DA để trưng bày.

Đánh giá DA: Bước này bao gồm GV tự đánh giá việc tổ chức thực hiện DA của mình, GV đánh giá sự tham gia hoạt động của trẻ, trẻ tự nhận xét, đánh giá về mình và phụ huynh đánh giá những hoạt động mà họ tham gia cùng trẻ.

Xây dựng bài học kinh nghiệm và xem xét DA tiếp theo: GV xây dựng bài học kinh nghiệm bằng cách trả lời các câu hỏi: Có kinh nghiệm gì về lựa chọn chủ đề? Đây có phải là một chủ đề hay không? Trẻ có những hiểu biết và kỹ năng đáp ứng mục tiêu giáo dục đã đặt ra không? Đã

học được gì từ từng giai đoạn, từng bước thực hiện DA? Sẽ làm gì khác biệt trong DA tiếp theo? Có gợi ý gì cho những GV khác khi tổ chức thực hiện DA tương tự? Có chủ đề nào mới xuất hiện cho DA tiếp theo?...

Sau đó, GV tiến hành tương tự từ giai đoạn 1 đến giai đoạn 3 theo hướng dẫn đối với các DA khác. Tùy vào nhu cầu, hứng thú của trẻ và đặc điểm tình hình thực tế, các bước tổ chức DA có thể được điều chỉnh phù hợp.

3. Kết luận

Quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm đã và đang được thực hiện trong giáo dục mầm non hiện nay đã góp phần quan trọng thúc đẩy các cơ sở giáo dục mầm non đổi mới hình thức giáo dục, tích cực hoá hoạt động học tập và khám phá của trẻ. DHTDA, với những ưu việt đã được chứng minh trên thế giới, là một trong những hình thức tổ chức hoạt động giáo dục đáp ứng được những yêu cầu của quan điểm trên. Tuy nhiên, việc áp dụng DHTDA vào giáo dục mầm non ở Việt Nam không phải là rập khuôn máy móc mà cần linh hoạt, mềm dẻo để phù hợp với điều kiện thực tế của cơ sở giáo dục, trình độ chuyên môn của GV, trình độ nhận thức của trẻ và sự phối hợp giữa nhà trường - gia đình - xã hội. Điều này cần có sự nghiên cứu nghiêm túc và bài bản về lí luận và thực tiễn để xác lập những luận cứ khoa học xác đáng cho việc đề xuất những định hướng áp dụng DHTDA một cách hiệu quả và khả thi, góp phần đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục mầm non theo chủ trương của Đảng và Nhà nước.

Tài liệu tham khảo

- [1] Trần Bá Hoàn (2003). *Dạy học lấy người học làm trung tâm - Nguồn gốc, bản chất, đặc điểm*. Tạp chí Thông tin khoa học giáo dục, số 96/2003, tr 1-5.
- [2] Bộ GD-ĐT (2017). *Chương trình Giáo dục Mầm non*.
- [3] Bộ GD-ĐT (2017). *Kế hoạch 56/KH-BGDĐT về việc triển khai chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm” giai đoạn 2016-2020*.
- [4] Kilpatrick W. H. (1918). *The Project Method: The Use of the Purposeful Act in the Educative Process*. Teachers college, Columbia university.
- [5] Helm, J. H., - Katz, L. G. (2016). *Young Investigators: The project approach in the early years, Third Edition*. Teachers College Press.
- [6] Katz, L. G., - Chard, S. C. (2000). *Engaging children's minds: The project approach, Second Edition*. Greenwood Publishing Group.
- [7] Bộ GD-ĐT (2015). *Điều lệ trường mầm non*.